

Umjesto uvoda u primjedbe na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju dostavljamo Mišljenje Društva građevinskih inženjera Zagreb od 05.01.2017. godine:

Društvo građevinskih inženjera Zagreb je prilikom javne rasprave Zakona o gradnji iz 2013. godine u okviru HSGI-a, 8. i 21. studenoga 2013. dostavio pisane primjedbe na predložene tekstove Zakona

Već kod donošenja Zakona bili smo svjesni činjenice da je to jedan od najlošijih Zakona koji reguliraju građenje od kada su se isti homologizirali za tržišnim gospodarstvom i pravnom stečevinom EU, te da će vjerojatno brzo doživjeti promjene

Na žalost, obim izmjena i dopuna od čak 69 članaka za tako kratkim rokom javne rasprave ukazuje na neodređenost nastalog stanja, ali ovakav isti trend mijenjanja zakona posljedično može izazvati više štete nego koristi. Skloniji bi bili prihvatići pristup ozbiljne analize zakona koji reguliraju proces planiranja, a i gradnje njihovog stvarnog usklađenja s europskom pravnom stečevinom te konačno zakonom stvoriti uvjete da se gradi kvalitetno uz prihvatljivu cijenu.

Sada je već svima razvidno da su velikim djelom upravo zakoni krivi za totalnu degradaciju struke i dnevno urušavanje konkurentnosti hrvatskog graditeljstva.

U ovom trenutku imamo najviše strukovnih ograničenja i prereguliranost prava s javnim ovlastima s jedne strane i s druge strane činjenicu da se jedna od najkonkurentnijih graditeljstava u regiji totalno urušilo pa više ne može nuditi imalo ozibljni posao u Republici Hrvatskoj (na natječaju za izgradnju mosta Pelješac od dvanaest ponuda nije pristigla ni jedna čiji je nositelj hrvatska tvrtka, a samo prije desetak godina gradili smo između 50 i 100 kilometara autocesta godišnje).

U svjetlu navedenih stavova iz dopisa od 08. studenog 2013. naveli bi dio koji i danas smatramo aktualnim:

Učestalost promjena zakonske regulative kojom se propisuje područje prostornog planiranja i gradnje u pravilu dovodi do pravne nesigurnosti, što rezultira negativnim učincima na investicijski ciklus i gospodarstvo. Budući da dosadašnje zakonske promjene iz ovog područja nisu bitno pridonijele uređenju i ubrzavanju cijelog procesa izgradnje, mišljenje je da je potrebno obrazložiti što se dobilo dosadašnjim izmjenama i primjenama zakona, te jasno definirati mjerljive ciljeve donošenja novog zakona kako bi se nakon proteka izvjesnog vremena mogla utvrditi ispravnost takvih odluka i razmotriti ekonomski učinak takvih promjena.

Stoga, s ciljem usvajanja što kvalitetnijeg zakonskog rješenja i minimalizacije potrebe za budućim izmjenama novih zakona, u najboljoj namjeri dajemo sljedeće primjedbe i prijedloge, odnosno mišljenja.

Vezano na promjene zakonskog okvira iz predmetnog područja predlaže se određivanje mjerljivih pokazatelja iz zakona, kako bi se praćenjem istih utvrdila ispravnost odluke o promjeni i budućim eventualnim promjenama zakonskih odredbi kojima se propisuje proces gradnje i proces prostornog planiranja, a kojima bi se ujedno i pratio ekonomski učinak određenih zakonskih rješenja. Takvi pokazatelji bili bi npr. koliko je vremena (dana) potrebno za izdavanje određenog akata čije se donošenje propisuje, broj akata izdanih na temelju određene odredbe iz zakona, kao i broj odbijenih i odbačenih zahtjeva po istom, i slično. Predlaže se da podatke o propisanim pokazateljima nadležni upravni odjeli unose mjesečno u bazu podataka koju vodi Ministarstvo. Takvim bi se sustavnim i sistematičnim praćenjem moglo svrshiteljstvo pristupati budućim potrebnim izmjenama propisa, te pratiti stvarni učinak istih. Potreba za takvim postupanjem vidljiva je već i samim sagledavanjem trenutne situacije, jer

se i ovim izmjenama zakonskog okvira pristupa temeljem procjene rađene bez sistematično praćenih i mjerljivih pokazatelja. (Primjerice stručna analiza dosadašnjih zakonskih rješenja u postupanju s bespravnom gradnjom; što, zašto i kako nije provedivo).

Pravilnike čija je obveza donošenja propisana predmetnim zakonima potrebno je donositi, te o istima raspravljati prilikom donošenja samih zakona, a ne naknadno, budući da isti predstavljaju dio predmetne zakonske regulative i da bez istih nije moguće cjelovito razmatrati cijelu materiju.

Kod donošenja podzakonskih akata i pravilnika veoma bitnu ulogu treba i dalje zadržati cijeloživotno obrazovanje, koje je dosadašnjim uključivanjem u cijeli sustav graditeljstva, pokazalo da ima izrazitu važnost za struku i svakako treba nastaviti s njegovim provođenjem. Pri tome je neophodno da se akcent stavi na stručnost i odgovornost provedbe obrazovanja, te posvetiti veliku pažnju na kvalitetu provoditelja i teme koje se obrađuju kroz cijeloživotno obrazovanje, a sve kroz evaluaciju dobivenu od sudionika, dok bi ministarstvo cijeli proces trebalo učiniti potpuno transparentnim kroz objavu svih podataka i objavu evaluacije od strane sudionika. Tako bi se unaprijedio proces provođenja i podigla kvaliteta obrazovanja. Informacije i predavanja koji imaju svrhu upoznavanja s pojedinim proizvodima i tehnologijama, iako se smatra potrebnim, trebalo bi vrednovati na drugačiji način.

U održanim diskusijama na temu licenci i cijeloživotnog obrazovanja zaključeno je da bi suglasnost za poslove izvođenja građevinskih radova trebala biti u funkciji javne nabave u smislu dokazivanja stručnosti bez daljnje potrebe za dokazivanjem iste prilaganjem referenci, te da je potrebno uvesti sustavnu kontrolu nad izdanim suglasnostima.

U raspravi je naznačeno i neriješeno pitanje donošenja tehničkih propisa. Donošenje novih i izmjene i dopune postojećih tehničkih propisa mora biti trajna zadaća koja proizlazi iz Zakona o gradnji, te osnovom toga mora biti uvedena obveza planiranja izrade novih, te izmjena i dopuna postojećih tehničkih propisa, kao i tko i na koji način u tom postupku sudjeluje.

Isto tako radi cjelovitosti sagladavanja problema dostavljamo i sve primjedbe na zakonske tekstove koji su bili u raspravi 2013. godine:

U okviru Javne rasprave o prijedlogu Zakona o gradnji, provedene po temeljnim društvima HSGI-a, višekratno je isticano da je prečesta izmjena zakona najveći razlog nesigurnosti investitora. Čest je slučaj da se građevine grade više godina pa se od podnošenja zahtjeva za građevnom dozvolom (ili kako se već to zadnjih dvadesetak godina naziva) do uporabne dozvole dva ili tri puta mijenjao zakon. Može se pravno tumačiti da je prelaznim i završnim odredbama sve bilo riješeno ali je činjenica da je u praksi to bio jedan od osnovnih razloga pravne nesigurnosti svih sudionika u procesu građenja. Promatra li se pravno nasljeđe onda je razvidno da se u bitnim institutima u graditeljstvu ništa značajno nije mijenjalo. Investitor i njegova prava i obveze, projektant i njegova prava i obveze, nadzor i njegova prava i obveze, izvođač i njegova prava i obveze gotovo i danas imaju sličnu ili istu pravnu poziciju reguliranu zakonom kao i davne 1974. g.

Navedeno upućuje da je za kvalitetnu promjenu zakona nužan preduvjet analiza stvarnih nedostataka postojećih zakonskih rješenja, izrada teza, te rigorozna provjera novih predloženih rješenja i njihovog funkcioniranja u praksi. U suprotnom ćemo za cca četiri godine, koliko je obično ritam radikalnih zahvata u zakonu (o čestim izmjenama i dopunama nema smisla ni govoriti) biti dovedeni u situaciju da ponovno mijenjamo zakon što sigurno nije intencija predлагаča zakona pa ni onih koji bi ga trebali dnevno primjenjivati.

Prihvaćamo u cijelosti stav da se iz zakona brišu instituti izlobirani za jednokratnu uporabu (kao npr. upravljanje projektima), ili u ovom prijedlogu zakona svesti na prihvatljivu mjeru poglavlje energetskih svojstava zgrade, ali isto tako da se na osnovi europskih stečevina dograde pozitivni instituti čija primjena nije dorečena.

Institut revizije osigurava točnost projekata i usklađuje projektantsku i građevinsku praksu i ne vidimo razlog za bilo koji oblik redukcije broja revizija. Kvalitetni tehnički propisi i kontrola njihove primjene za kompleksnije građevine preduvjet su za kvalitetne projekte, a oni su opet nužan preduvjet kvalitetnih građevina i za to ne može biti jedini jamac osiguranje od odgovornosti projektanta.

Temeljni zahtjevi za građevinu u prijedlogu Zakona zamijenili su Bitne zahtjeve za građevinu izvedene iz bitnih zahtjeva za građevinske proizvode EU, osnovom kojih je Europa donijela temeljne dokumente, a isti su osnov za donošenje tehničkih propisa. Nije razvidno kako će sada ovim prijedlogom izgledati postupak i veza tehničkih propisa i zakona.

Kod sudionika u gradnji i dalje je projektant i nadzorni inženjer „fizička osoba“, a izvođač „osoba“, iako je praksa u EU, a sve češće i kod nas, da se posao projektiranja i nadzora ugovara i realizira u institutu pravne osobe kao što je to i kod izvođača.

Tipski projekt je oblik projekta, a ne vrsta. Tipski projekt može biti i glavni i izvedbeni.

Prihvatljiv je stav da je u predloženom modelu za upravnu proceduru idejni projekt nepotreban, ali smatramo da se isti treba zadržati u stipulaciji zakona zbog uobičajenih procedura u procesu projektiranja.

U praksi EU je i izrada projekta izведенog stanja te smatramo da se isti treba navesti kao vrsta projekta, posebno jer je kod složenijih tehničko-tehnoloških građevina specificiran propisima, a i sam prijedlog Zakona dopušta, prilikom gradnje, određeno odstupanje u odnosu na mjere određene glavnim projektom.

Određivanjem trasa i koridora za obuhvate zahvata u prostoru nije ispravno sagledana strukovna ovlast jer se npr. trase i koridori cesta, vodovoda, odvodnje, elektroopskrbe i slično ne definiraju arhitektonskim projektom nego projektima drugih struka.

U postupku izdavanja dozvola dnevno je prisutan neujednačen pristup nadležnih tijela. U cilju da se praksa uskladi predlažemo mogućnost da investitor može predati zahtjev za izdavanje akta tijelu nadležnom u drugom stupnju, a pravilnik o sadržaju projekata da se uradi što hitnije, cjelovito, jasno i svrshishodno.

Brisanje dozvole za uklanjanje smatramo nepotrebним jer kao što je uporabna dozvola dokument nužan za upis građevina u zemljišne knjige mora postojati dokument za ispis. Proceduralno bi upravni postupak uklanjanja trebao obrnuto sljediti upravni postupak građenja.

Uvjete koji izvođač kao osoba mora ispunjavati dokazuje suglasnošću za obavljanje djelatnosti građenja (u dalnjem tekstu licenca) ili se svaki od traženih uvjeta propisanim ovim zahtjevom dokazuje posebnim dokumentom. Institut licenciranja izvođačkih tvrtki pa i drugih osoba iz ovog zakona nepravedno je zapostavljen. Uobičajena je praksa u nekim

zemljama da licencirane tvrtke ne dokazuju referentnost. To bitno pojednostavljuje postupak nadmetanja i sigurno je značajna antikorupcijska mjera. Predloženo rješenje rezultira interesom tvrtki da se osposobe da licencu imaju i istu održavaju. Oni koji licencu nemaju, svoje referentnost dokazuju kao što je to već u postupku nadmetanja uobičajeno.

Osim navedenih primjedbi ukazujemo i na neusklađenost s drugim zakonima, npr. Zakon o vodama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PROSTORNOM UREĐENJU

Članak 1.

U članku 3. stavku 1. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13, 65/17 i 114/18) podstavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

"1. *etapno građenje* je građenje pojedinih građevina od kojih se sastoji složena građevina određenih lokacijskom dozvolom, a za koje se građevine izdaje jedna ili više građevinskih dozvola

2. *fazno građenje* je građenje građevine po njezinim dijelovima određenim lokacijskom dozvolom, a za koje se dijelove izdaje jedna ili više građevinskih dozvola".

Iza podstavka 2. dodaje se novi podstavak 3. koji glasi:

„3. *GML format* je standardni otvoreni elektronički format zapisa za dostavu i razmjenu prostornih podataka unutar informacijskog sustava prostornog uređenja i njegovih modula.“.

Dosadašnji podstavci 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21. i 22. postaju podstavci 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22. i 23.

Dosadašnji podstavak 23. koji postaje podstavak 24 . mijenja se i glasi:

"24. *osnovna infrastruktura* je građevina za odvodnju otpadnih voda prema mjesnim prilikama određenim prostornim planom i prometna površina preko koje se osigurava pristup do građevne čestice, odnosno zgrade".

Dosadašnji podstavci 24., 25., 26. i 27. postaju podstavci 25., 26., 27. i 28.

Dosadašnji p odstavak 28. koji postaje podstavak 29. mijenja se i glasi:

"29. *posebni uvjeti* su uvjeti za provedbu zahvata u prostoru koje u slučaju propisanom posebnim propisom u svrhu provedbe tog propisa javnopravno tijelo utvrđuje na način propisan ovim Zakonom, osim uvjeta priključenja i uvjeta koji se utvrđuju u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš i u postupku ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu".

Dosadašnji podstavci 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., i 37. postaju podstavci 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37. i 38.

Iza d osadašnjeg podstavka 38. koji postaje podstavak 39 . dodaje se novi podstavak 40. koji glasi:

"40. *uvjeti priključenja* su uvjeti za provedbu zahvata u prostoru koje u slučaju propisanom posebnim propisom u svrhu provedbe tog propisa javnopravno tijelo utvrđuje na način propisan ovim Zakonom, a kojim se uvjetima određuje tehnička mogućnost i tehnički uvjeti priključenja zahvata u prostoru za njegove potrebe na niskonaponsku električnu mrežu, građevine javne vodoopskrbe i odvodnje, odvodnju oborinskih voda, prometnu površinu, električke komunikacijske građevine, građevine energetske infrastrukture ili na drugu infrastrukturnu građevinu".

Dosadašnji podstavci 39., 40., 41. i 42. postaju podstavci 41., 42., 43. i 44.

Primjedba:

Predlaže se:

U čl. 3. ZOPU-a uvrstiti novi pojam: **Zamjenska građevina** je građenje nove građevine na mjestu ili u neposrednoj blizini mjesta prethodno uklonjene postojeće građevine unutar iste građevne čestice, kojom se bitno ne mijenja namjena, izgled, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine.

Obrazloženje:

U člancima 17. i 39. Prijedloga ID ZOPU (izmjene čl. 79. st. 4. toč. 2. ZOPU-a i čl. 146. st. 2. toč. 2. ZOPU-a) opisan je tim riječima pojam zamjenske građevine, a da pri tome nije navedeno da se radi o zamjenskoj građevini. Potrebno je uvrstiti taj pojam u ZOPU zbog usklađenog odobravanja zahvata (građenja) zamjenskih građevina od strane upravnih tijela u županijama i velikim gradovima.

Članak 2.

U članku 5. stavku 1. iza riječi: " Ministarstvu, upravnim tijelima" stavlja se zarez i dodaju se riječi: "drugim javnopravnim tijelima".

Članak 3.

U članku 17. stavku 1. iza riječi: " posebnim zakonima" dodaju se riječi: "i izradom prostornih slojeva u skladu s pravilnikom iz članka 56. stavka 3. ovoga Zakona,".

-

Članak 4.

U članku 26. stavku 5. riječ: " Ravnatelj" zamjenjuje se riječju: "Ravnatelja".

Članak 5.

U članku 27. stavku 1. podstavku 3. riječ: "upravlja" zamjenjuje se riječju: "upravljanje".

U stavku 2. iza riječi: "izrađivati i" dodaju se riječi: "prostorni plan područja posebnih obilježja,".

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba može izrađivati i prostorni plan područja posebnih obilježja, urbanistički plan uređenja državnog značaja te obavljati stručne analitičke poslove iz područja prostornog uređenja, ako to zatraži Ministarstvo.".

Članak 6.

U članku 28. stavku 2. podstavku 4. riječ: "upravljanja" zamjenjuje se riječju: "upravljanje".

Članak 7.

U članku 32. na početku stavka 1. dodaje se oznaka stavka: "(1)".

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

"(2) Podaci o aktima iz stavka 1. podstavka 4. ovoga članka imaju snagu javne isprave.".

Članak 8.

U članku 34. stavku 1. iza riječi: "Ministarstvo" stavlja se zarez i dodaju se riječi: "druga javnopravna tijela".

Članak 9.

U članku 35. stavku 3. iza riječi: "koriste" dodaju se riječi: "i preuzimaju".

Članak 10.

U članku 41. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Zaključak o razmatranju izvješća o stanju u prostoru objavljuje se u Narodnim novinama, odnosno u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.".

Članak 11.

U članku 44. stavku 1. iza podstavka 8. dodaje se novi podstavak 9. koji glasi:

"9. kampova za robinzonski smještaj smještajnog kapaciteta do 30 gostiju izvan prostora ograničenja".

Dosadašnji podstavci 9. i 10. postaju podstavci 10. i 11.

Članak 12.

U članku 49. stavku 1. iza riječi: "vrijednosti" stavlja se zarez i dodaju se riječi: "uvažavanjem zahtjeva vrsnoće gradnje,".

U podstavku 2. riječi: "i oblikovanjem sukladne s izvornim urbanim i arhitektonskim obilježjima" brišu se.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

"(5) Prostor izvan građevinskog područja na kojem se namjerava graditi igralište za golf može se planirati na predjelima manje prirodne i krajobrazne vrijednosti tako da je najveća dopuštena izgrađenost pratećim sadržajima u obuhvatu zahvata u prostoru golf igrališta određena na način da je kig 0,02, a kis 0,05, s tim da bez obzira na površinu obuhvata zahvata u prostoru igrališta za golf, obračunska površina igrališta za golf s 18 polja može biti najviše 120 ha, dok se za dalnjih 9 polja obračunska površina povećava za najviše 40 ha, a za dalnjih 18 polja za najviše 80 ha.".

Članak 13.

U članku 54. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Prostorni plan obvezno sadrži odredbe za provedbu prostornog plana i grafički dio u skladu s kojima se provodi plan te obrazloženje.".

Članak 14.

U članku 56. stavku 3. iza riječi: "propisuju uvjeti provedbe zahvata u prostoru" stavlja se zarez i dodaju se riječi: "prostorne slojeve te njihov sadržaj i strukturu".

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

"(4) Sadržaj pravilnika iz stavka 3. ovoga članka može se propisati i s više pravilnika.".

Članak 15.

U članku 59. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Prostorni planovi se izrađuju i donose u elektroničkom obliku.".

Stavak 3. briše se.

Primjedba:

Bilo bi poželjno uvjetovati objavu podataka iz prostornih planova u gml formatu (zone, koridori...) obzirom na, uglavnom, nedostupnost istih u digitalnom georeferenciranom obliku.

Članak 16.

U članku 67. stavku 2. podstavku 4. riječi: "na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za gospodarsku namjenu" brišu se.

Članak 17.

U članku 79. stavku 3. riječ: "akt" zamjenjuje se riječima: "lokacijska dozvola i građevinska dozvola".

Stavak 4. mijenja se i glasi:

"(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, lokacijska dozvola, odnosno građevinska dozvola može se izdati za:

1. rekonstrukciju postojeće građevine
2. građenje nove građevine na mjestu ili u neposrednoj blizini mjesta prethodno uklonjene postojeće građevine unutar iste građevne čestice, kojom se bitno ne mijenja namjena, izgled, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine
3. građenje nove zgrade koja ima pristup na prometnu površinu i mogućnost rješavanja odvodnje otpadnih voda prema mjesnim prilikama određenim prostornim planom.".

Primjedba:

Nemoguće je rješavati pristup prometnim površinama i odvodnju otpadnih voda na razini prostornih planova.

Primjedba 2:

Predlaže se:

U čl. 79. st. 4. podst. 2. ZOPU-a umjesto riječ (cit): građenje nove građevine na mjestu ili u neposrednoj blizini mjesta prethodno uklonjene postojeće građevine unutar iste građevne čestice, kojom se bitno ne mijenja namjena, izgled, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine uvrstiti riječi: građenje zamjenske građevine.

Obrazloženje: Kao kod pojma zamjenske građevine iz čl. 1. Prijedloga ID ZOPU-a.

Članak 18.

U članku 86. stavku 2. riječi: "Vlada na prijedlog Ministarstva" zamjenjuju se riječju: "ministar".

Članak 19.

U članku 96. stavku 4. riječi: "najmanje osam dana" brišu se.

Predlaže se:

Zadržati postojeću odredbu čl. 96. st. 4. ZOPU-a o objavi javne rasprave o prijedlogu prostornog plana najmanje **osam dana** prije početka javne rasprave.

Obrazloženje:

Objava javne rasprave o prijedlogu prostornog plana mora biti u odgovarajućem roku (npr. 8 dana) prije dana kada započinje javna rasprava. Građani naime ne prate redovito sve objave JLS-a pa bi u predloženom slučaju mogli propustiti javnu raspravu o prijedlogu prostornog plana.

Nema potrebe na taj način ugrožavati pravo građana da sudjeluju u javnoj raspravi.

Članak 20.

U članku 102. stavku 3. iza riječi: "sustavu" stavlja se zarez i dodaju se riječi: "a objava se uklanja 60 dana od dana stupanja na snagu plana".

Članak 21.

U članku 116. stavku 1. podstavku 1. riječi: "nacionalnom parku i" brišu se.

Predlaže se:

Brisati u čl. 117. st. 1. toč. 1. ZOPU-a riječi „**nacionalnom parku i**“.

Obrazloženje:

Zbog predložene izmjene čl. 116. st. 1. podst. 1. ZOPU-a treba uskladiti odredbu čl. 117. st. 1. podst. 1. ZOPU-a o aktima koje izdaje upravno tijelo županije u provedbi prostornih planova državne razine.

Članak 22.

U članku 121. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 2. i 3.

U dosadašnjem 5. koji postaje stavak 4. riječi: "stavka 1. i 2." zamjenjuju se riječima: "stavka 1.", a riječi: "stavaka 3. i 4." zamjenjuju se riječima: "stavka 2. i 3.".

Članak 23.

U članku 123. stavku 1. iza riječi: "prostorni plan više razine" stavlja se zarez i dodaju se riječi: "ako ovim Zakonom nije propisano drugče".

Članak 24.

U članku 127. stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Zahtjevu za izdavanje lokacijske dozvole podnositelj zahtjeva prilaže:

1. idejni projekt u elektroničkom obliku
2. ispis idejnog projekta ovjeren od projektanata
3. rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš ako se radi o zahvatu u prostoru za koji se prema posebnim propisima provodi postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš i/ili ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu i
4. potvrdu o nostrifikaciji idejnog projekta, ako je projekt izrađen prema stranim propisima.".

Članak 25.

U članku 128. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Idejni projekt sadrži izjavu projektanta da je izrađen u skladu s prostornim planom te posebnim zakonima i propisima u skladu s kojima se izdaje lokacijska dozvola.".

Članak 26.

Članak 129. mijenja se i glasi:

"(1) Smještaj građevine unutar obuhvata zahvata u prostoru i obuhvat zahvata u prostoru prikazuju se u idejnom projektu određivanjem njihovih lomnih točaka prikazanih u GML formatu na digitalnoj ortofoto karti Državne geodetske uprave izrađenoj na temelju aerofotogrametrijskog snimanja Republike Hrvatske započetog 21. lipnja 2011. u koju je uklopljena katastarska podloga.

(2) Određivanje lomnih točaka i njihov prikaz u GML formatu i uklop katastarske podloge iz stavka 1. ovoga članka obavlja ovlašteni inženjer geodezije.

(3) Obuhvat zahvata u prostoru u kojemu se gradi građevina, ovisno o vrsti građevine, određuje se kao koridor, odnosno kao površina katastarskih čestica i/ili njegovih dijelova određen lomnim točkama prikazanim u GML formatu .".

Primjedba na stavak (1):

Uklop? Pojašnjenje za linijske građevine - što ako se radi o linijskim građevinama dužine po nekoliko km?

Prema tumačenju trenutnog Pravilnika o obveznom sadržaju idejnog projekta, MGIPU je izdalo očitovanje klase 350-01/14-01/223, URBR: 531-06-1-14-2, od 11.09.14, kojim se navodi da se za linijske građevine (ceste, pruge i sl.) situacija prikazuje na „ preslici katastarskog plana, HOK ili DOF podlozi u odgovarajućem mjerilu“

Primjedba na stavak (2):

Znači li to da će svaki svaki idejni projekt (ili situacijski prikaz unutar njega) morati biti potpisani od strane ovlaštenog inženjera geodezije?

Primjedba 3:

Po svome sadržaju odredbe članka 129. st. 1. i 3. ZOPU-a o lomnim točkama i njihovom prikazivanju u GML formatu su dijelom izmjene članka 18. Pravilnika o obveznom sadržaju idejnog projekta. ZOPU do sada nije određivao pobliže izradu idejnog projekta. Naime pobližim propisivanjem sadržaja idejnog projekta nije se do sada bavio ZOPU: Da li je to nužno? U članka 129st. 3. propisuje se obuhvat zahvata u prostoru u kojemu se gradi građevina prema taj obuhvat propisuje i čl. 140 st. 3. ZOPU-a s malom izmjenom (Vidi čl.36. Prijedloga IG ZOPU-a).

Predlaže se:

Brisati odredbu st. 3. čl. 129. ZOPU-a

Članak 27.

U članku 131. stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Idejni projekt, odnosno njegovi dijelovi izrađuju se kao elektronički zapis tako da je onemogućena promjena njegova sadržaja, odnosno zamjena njegovih dijelova, osim u propisanom slučaju, te se potpisuju elektroničkim potpisom.".

Primjedba:

Nejasno je na koji će se način odrađivati korekcije idejnog projekta u slučaju nepovoljnih posebnih uvjeta ako isti mora biti onemogućen za promjenu sadržaja.

Članak 28.

Članak 133. mijenja se i glasi:

"Podrobnijsi sadržaj i elemente idejnog projekta, način opremanja, uvjete promjene sadržaja, označavanja projekta i način ovjere projekta od strane odgovornih osoba, pravila za ispis projekata i ovjeru ispisa projekata, te građevine za koje se određuje građevna čestica i/ili obuhvat zahvata u prostoru i način njegova određivanja propisuje ministar pravilnikom.".

Predlaže se:

Umjesto riječi **podrobnijsi** uvrstiti riječ: **obvezni**

Obrazloženje:

Pravilnik koji propisuje izradu idejnog projekta se obvezno primjenjuje kod izrade tog projekta. U tom smislu i važeći Pravilnik o idejnog projektu ima naziv: Pravilnik o **obveznom** sadržaju idejnog projekta. Stoga riječ podrobnijsi ....nije odgovarajuća svrsi donošenja tog pravilnika.

Od utjecaja je i čl. 8. ID ZOG-a o izmjeni čl. 66. ZOG-a koji glasi: **Obvezni** sadržaj i elemente projekta, način opremanja, uvjete promjene sadržaja, označavanja projekta, način i značenje ovjere projekta od strane odgovornih osoba, način razmjene elektroničkih zapisu, u skladu s posebnim propisima, te pravila za ispis projekata i ovjeru ispisa projekata, propisuje ministar pravilnikom.".

Članak 29.

Iza članka 133. dodaju se naslov i članci 133.a i 133.b koji glase:

"Utvrđivanje usklađenosti (nostrifikacija) idejnog projekta

Članak 133.a

(1) Idejni projekt izrađen prema stranim propisima smatra se projektom izrađenim prema ovom Zakonu ako je provedeno utvrđivanje njegove usklađenosti s hrvatskim propisima (u dalnjem tekstu: nostrifikacija).

(2) Idejni projekt, odnosno njihovi dijelovi moraju biti prevedeni na hrvatski jezik prije nostrifikacije. Uz prijevod na hrvatski jezik projekt može zadržati izvorni tekst na stranom jeziku.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, dijelovi projekta koji uglavnom sadrže broćane podatke (informatički ispisi statičkog proračuna i sl.) ne moraju biti prevedeni na hrvatski jezik.

Članak 133.b.

(1) Nostrifikaciju idejnog projekta u okviru zadaća svoje struke provodi osoba koja prema posebnom zakonu ima pravo uporabe strukovnog naziva ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer, odnosno pravna osoba koja ima zaposlenu osobu koja ima pravo uporabe tog strukovnog naziva.

(2) Osoba koja obavi nostrifikaciju dužna je o tome na propisani način sastaviti pisano izvješće, ovjeriti projekt i dati izjavu.

(3) U slučaju da idejnom projektu koji se nostrificira nedostaju propisani dijelovi, osoba koja provodi nostrifikaciju može izraditi te dijelove projekta.

(4) Pisano izvješće i ovjera projekta iz stavka 2. ovoga članka izrađuju se kao elektronički zapis i potpisuju elektroničkim potpisom.".

Primjedba:

Primjedba i prijedlog:

Odredbe čl.133. a i 133. b. ZOPU-a koje propisuju postupak usklađivanja (nostrifikacije) idejnog projekta su predetaljne za zakon ako se ima u vidu da je za nostrifikaciju projekata donesen (važeći) Pravilnik o **nostrifikaciji projekata, NN 98/99, 29/03 i 20/17.**

Predlaže se :

Uvrstiti odredbu ZOPU-a odnosno ZOG-a o obvezi donošenja novog pravilnika o nostrifikaciji projekata koji bi za razliku od važećeg pravilnika bio usklađen s odredbama ZOPU-a i ZOG-a.

Članak 30.

Naslov iznad članka 134. i članak 134. mijenjaju se i glase:

"Obavijest o uvjetima za izradu idejnog projekta

-

Članak 134.

(1) Projektant može u svrhu izrade idejnog projekta od upravnog tijela, odnosno Ministarstva zatražiti da ga obavijesti o načinu provedbe ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona i/ili pojedinih odredbi prostornog plana.

(2) Upravno tijelo, odnosno Ministarstvo dužno je na upit iz stavka 1. ovoga članka odgovoriti u roku od 15 dana od dana njegova zaprimanja.".

Predlaže se:

1. Uvrstiti u st. 1. čl. 134. ZOPU-a ispred riječi projektant riječi **investitor, naručitelj projekta odnosno**

- 2. Uvrstiti u st. 1. čl. 134. ZOPU-a riječi: **od kojih javnopravnih tijela je potrebno pribaviti posebne uvjete za određeni zahvat u prostoru na određenoj lokaciji,****
- 3. Brisati u st. 1. čl. 134. ZOPU-a riječi **o načinu provedbe ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.****

Obrazloženje:

Ad. 1. U skladu s odredbom čl. 33. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (Zakon) osoba koja za investitora obavlja poslove upravljanja projektom gradnje, prije pristupa izradi idejnog (glavnog) projekta, utvrđuje uz ostalo koja javnopravna tijela moraju utvrditi posebne uvjete da bi se izradio idejni projekt i uvjete provedbe prostornog plana koji mogu utjecati na izradu tog projekta.

Investitor i bez te osobe trebao bi prije pristupa izradi idejnog (glavnog) projekta utvrditi navedene podatke jer isti mogu utjecati na troškove investicije i na mogućnost njene provedbe.

Ad. 2. Četrdesetak posebnih propisa (zakona, uredbi, pravilnika i dr.) propisuje utvrđivanje posebnih uvjeta i/ ili izdavanje drugih akata prije izrade idejnog odnosno glavnog projekta. Primjena nekih od tih propisa ovisna je od lokacije na kojoj se namjerava graditi građevina odnosno od građevina koje se nalaze na toj lokaciji - na primjer podzemne infrastrukturne građevine.

Projektanti i druge stručne osobe u poslovima gradnje u pravilu poznaju manji dio tih propisa, i to: posebne propise koje najčešće primjenjuju ili s kojima su se upoznali radi polaganja stručnog ispita.

Ad. 3. Projektanti da bi dobili ovlaštenje za projektiranje morali su položiti stručni ispit.

Na stručnom ispitu, u predmetu Osnove tehničke regulative traži se uz ostalo od kandidata poznavanje provedbe odredbi ZOPU-a i ZOG-a te propisa donesenih na temelju tih zakona. Projektanti i drugi sudionici u gradnji dužni su u skladu s čl. 58. Zakona obnavljati stečena znanja, među ostalim o propisima prostornog uređenja i gradnje i njihovoj primjeni u poslovima gradnje.

Članak 31.

Naslov iznad članka 135. i članak 135. mijenjaju se i glase:

"Utvrđivanje posebnih uvjeta i uvjeta priključenja

Članak 135.

- (1) U svrhu izrade idejnog projekta javnopravno tijelo određeno posebnim propisom na traženje upravnog tijela, odnosno Ministarstva po službenoj dužnosti utvrđuje posebne uvjete, odnosno uvjete priključenja u slučaju u kojem je to propisano posebnim propisom.
- (2) Javnopravno tijelo od upravnog tijela, Ministarstva, odnosno druge osobe ne može u svrhu utvrđivanja posebnih uvjeta, odnosno uvjeta priključenja tražiti plaćanje predujma troškova, odnosno troškova utvrđivanja posebnih uvjeta, odnosno uvjeta priključenja niti dostavu, odnosno izradu drugih dokumenata ili elaborata, osim opisa i grafičkog prikaza namjeravanog zahvata u prostoru.
- (3) Javnopravno tijelo dužno je utvrditi posebne uvjete, odnosno uvjete priključenja ili postupak njihova utvrđivanja rješenjem obustaviti te uvjete, odnosno rješenje dostaviti

upravnom tijelu, odnosno Ministarstvu i projektantu u roku od 15 dana od dana primitka urednog zahtjeva upravnog tijela, odnosno Ministarstva.

(4) Smatra se da posebnih uvjeta nema, odnosno da se građevina može priključiti na infrastrukturu ako javnopravno tijelo u roku iz stavka 3. ovoga članka upravnom tijelu, odnosno Ministarstvu i projektantu ne dostavi posebne uvjete, odnosno uvjete priključenja ili rješenje kojim se obustavlja postupak utvrđivanja posebnih uvjeta, odnosno uvjeta priključenja.".

Članak 32.

Članak 136. mijenja se i glasi:

"(1) Upravno tijelo, odnosno Ministarstvo dužno je od javnopravnog tijela zatražiti utvrđivanje posebnih uvjeta, odnosno uvjeta priključenja za provedbu zahvata u prostoru koji je u skladu s prostornim planom u roku od osam dana od dana od kojega to od njega zatraži projektant.

(2) Ako je zatraženo utvrđivanje posebnih uvjeta, odnosno uvjeta priključenja za provedbu zahvata u prostoru koji nije u skladu s prostornim planom upravno tijelo, odnosno Ministarstvo o tome obavještava projektanta u roku iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U traženju iz stavka 1. ovoga članka projektant navodi podatke koji su u smislu posebnog propisa potrebni za utvrđivanje posebnih uvjeta, odnosno uvjeta priključenja ili uz traženje prilaže opis i grafički prikaz namjeravanog zahvata u prostoru.

(4) Opis i grafički prikaz namjeravanog zahvata u prostoru sadrži, odnosno prikazuje podatke koji su u smislu posebnog propisa potrebni za utvrđivanje posebnih uvjeta, odnosno uvjeta priključenja, a izrađuje ga projektant u elektroničkom obliku i potpisuje elektroničkim potpisom.".

Primjedba na stavak (1):

Nejasno je traži li projektant utvrđivanje posebnih uvjeta nakon završetka idejnog projekta, ili na početku izrade.

Primjedba na stavak (4):

Nejasno, kojeg propisa?

Primjedba 3:

Predlaže se:

Uvrstiti novi stavak 3. koji glasi: projektant prilaže tom traženju potvrdu naručitelja projekta (investitora) da je s njime ugovorio izradu idejnog projektanta

Postojeći stavak 3. tog članka postaje stavak 4.

Obrazloženje.

Projektant koji nije ugovorio izradu idejnog projekta s naručiteljem (investitorom) ne bi trebao tek tako upošljavati tijelo uprave svojim zahtjevom.

Članak 33.

Članak 137. mijenja se i glasi:

"(1) Na rješenje javnopravnog tijela o obustavi postupka utvrđivanja posebnih uvjeta, odnosno uvjeta priključenja projektant ima pravo žalbe, odnosno pravo pokretanja upravnog spora ako je rješenje donijelo središnje tijelo državne uprave.

(2) O žalbi iz stavka 1. ovoga članka odlučuje javnopravno tijelo koje je prema posebnom zakonu nadležno za odlučivanje o žalbama protiv akata javnopravnog tijela.

(3) Rješenje o žalbi izjavljenoj protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka tijelo nadležno za odlučivanje o žalbi dužno je donijeti u roku od trideset dana od dana predaje uredne žalbe.".

Primjedba:

Predlaže se:

Uvrstiti u st. 1. čl. 134. ZOPU-a ispred riječi projektant riječi **naručitelj projekta odnosno**

Obrazloženje

Projektant s obzirom na eventualni spor s naručiteljem može odustati od žalbe odnosno tužbe na obustavu utvrđivanja uvjeta, odnosno uvjeta priključenja.

Naručitelj projekta bi tada bio oštećen u svome pravu da štiti svoje interese!

Članak 34.

Iznad članka 138. dodaje se naslov koji glasi:

" Komunikacija u postupcima utvrđivanja posebnih uvjeta i uvjeta priključenja"

Članak 138. mijenja se i glasi:

"(1) Upravno tijelo, Ministarstvo, javnopravno tijelo i projektant u postupcima utvrđivanja posebnih uvjeta i uvjeta priključenja međusobno komuniciraju elektroničkim putem primjenom elektroničkog programa »e-dozvola« dostupnog na internetskoj adresi Ministarstva: »<https://dozvola.mgipu.hr:9443>« (u dalnjem tekstu: e-dozvola).

(2) Posebni uvjeti i uvjeti priključenja utvrđuju se kao elektroničke isprave.".

Članak 35.

Članak 139. briše se.

Članak 36.

U članku 140. stavku 3. riječ: "trasa" briše se.

Predlaže se.

U članku 140. st. 1.ZOG-a treba u toč. 15. uvrstiti **uvjeti priključenja**, dosadašnja toč. 15. postaje toč. 16.

Obrazloženje:

Lokacijski uvjeti koji se utvrđuju idejnim projektom odnosno lokacijskom dozvolom moraju sadržavati i **uvjete priključenja** jer bi u protivnome bili nepotpuni!

Članak 37.

U članku 142. stavku 1. riječi: " njegovim mrežnim stranicama, a upravno tijelo poziv izlaže i na nekretnini za koju se izdaje lokacijska dozvola" zamjenjuju se riječima: " elektroničkoj oglasnoj ploči".

Primjedba:

Netransparentno je javni poziv objaviti jedino na elektroničkoj oglasnoj ploči. Potrebno je zadržati obavijest u fizičkom obliku na području gdje će se radovi izvoditi.

Članak 38.

U članku 143. stavak 3. briše se.

Članak 39.

U članku 146. stavku 1. podstavku 3. iza riječi: "uvjeti" dodaju se riječi: "i uvjeti priključenja".

Stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Stavak 1. podstavak 4. ovoga članka ne odnosi se na izdavanje lokacijske dozvole za:

1. rekonstrukciju postojeće građevine

2. građenje nove građevine na mjestu ili u neposrednoj blizini mjesta prethodno uklonjene postojeće građevine unutar iste građevne čestice, kojom se bitno ne mijenja namjena, izgled, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine

3. građenje nove zgrade koja ima pristup na prometnu površinu, te mogućnost rješavanja odvodnje otpadnih voda prema mjesnim prilikama određenim prostornim planom.".

Stavak 3. briše se.

Primjedba:

Predlaže se:

U st. 2. podst. 2 čl. 146. ZOPU-a umjesto riječi (cit): građenje nove građevine na mjestu ili u neposrednoj blizini mjesta prethodno uklonjene postojeće građevine unutar iste građevne čestice, kojom se bitno ne mijenja namjena, izgled, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine uvrstiti riječi: **građenje zamjenske građevine**.

Obrazloženje: Kao kod pojma zamjenske građevine iz čl. 1. Prijedloga ID ZOPU-a.

Članak 40.

U članku 147. stavku 1. podstavku 3. iza riječi: "Ministarstva" dodaju se riječi: " i na elektroničkoj oglasnoj ploči".

U stavku 3. riječi: "mrežnim stranicama upravnog tijela, odnosno Ministarstva koje je tu dozvolu izdalo" zamjenjuju se riječima: " elektroničkoj oglasnoj ploči".

Članak 41.

U članku 150. stavku 3. iza riječi: "Hrvatske" stavlja se zarez i dodaju se riječi: " provođenja parcelacijskog elaborata u katastru".

Članak 42.

Članak 158. mijenja se i glasi:

"(1) Zahtjevu za donošenje rješenja o utvrđivanju građevne čestice prilaže se:

1. dokaz da je građevina za koju se utvrđuje građevna čestica postojeća i
2. prijedlog oblika i veličine građevne čestice u elektroničkom obliku u kojem su na katastarskoj podlozi određene lomne točke građevne čestice prikazane u GML formatu.

(2) Prijedlog iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka u elektroničkom obliku izrađuje ovlašteni inženjer geodezije te ga potpisuje elektroničkim potpisom.

(3) Rješenje o utvrđivanju građevne čestice donosi se po zahtjevu vlasnika zemljišta, vlasnika građevine, investitora građevine ili druge osobe koja za to ima pravni interes.".

Članak 43.

U članku 161. stavku 3. riječi: "u okviru izrade geodetskog projekta" brišu se.

Članak 44.

U članku 162. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Stavak 1. ovoga članka ne odnosi se na formiranje građevne čestice u katastru u skladu s lokacijskom dozvolom, građevinskom dozvolom, odnosno rješenjem o utvrđivanju građevne čestice u kojoj su lomne točke građevne čestice određene u GML formatu.".

Članak 45.

U članku 171. stavku 1. riječi: "prostornim planom" zamjenjuju se riječima: " urbanističkim planom uređenja, drugim prostornim planom koji ima detaljnost tog plana, lokacijskom dozvolom ili građevinskom dozvolom".

U stavku 2. riječi: "prema prostornom planu potrebno" zamjenjuju se riječima: "potrebno prema urbanističkom planu uređenja, drugom prostornom planu koji ima detaljnost tog plana, lokacijskoj dozvoli ili građevinskoj dozvolom".

Članak 46.

U članku 176. podstavcima 1. i 2. iza riječi: "u skladu s" dodaju se riječi: "urbanističkim planom uređenja ili".

Članak 47.

U članku 180. stavku 1. iza riječi: "ovlastima," dodaje se riječ: "pravnih", a riječi: "te ovlaštenih arhitekata, i ovlaštenih inženjera" brišu se.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Nadzor iz stavka 1. ovoga članka provodi se u skladu s naputkom iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona.".

Članak 48.

U članku 181. stavku 1. iza riječi: "ovlastima," dodaje se riječ: "pravne", a riječi: "te ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri" brišu se.

U stavku 2. iza riječi: "ovlastima," dodaje se riječ: "pravna", a riječi: ", ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer" brišu se.

Članak 49.

U članku 182. stavku 1. iza riječi: "ovlastima," dodaje se riječ: "pravnoj", a riječi: ", ovlaštenom arhitektu, odnosno ovlaštenom inženjeru" brišu se.

U stavku 2. riječi: ", odnosno teža povreda dužnosti i ugleda ovlaštenog arhitekta, odnosno ovlaštenog inženjera" brišu se.

Članak 50.

U članku 183. stavku 1. iza riječi: "ovlastima," dodaje se riječ: "pravna", a riječi: ", odnosno ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer" brišu se.

Članak 51.

U članku 184. stavku 1. riječi: ", te teže povrede dužnosti i ugleda ovlaštenog arhitekta, odnosno ovlaštenog inženjera," brišu se.

Članak 52.

U članku 198. stavak 5. mijenja se i glasi:

"(5) Izmjene i/ili dopune dokumenata prostornog uređenja iz stavka 1. ovoga članka moraju biti u skladu s dokumentom prostornog uređenja širega područja, odnosno prostornim planom više razine u pogledu zahvata u prostoru i drugih pitanja koja se prema ovom Zakonu uređuju prostornim planovima šireg prostora, odnosno više razine.".

Članak 53.

Članak 199. briše se.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 54.

(1) Postupci izrade i donošenja prostornih planova započeti po Zakonu o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13, 65/17 i 114/18) do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po tom Zakonu.

(2) Postupci izdavanja akata za provedbu prostornih planova započeti po Zakonu o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13, 65/17 i 114/18) i za izdavanje građevinskih dozvola započeti po Zakonu o gradnji (Narodne novine, br. 153/13 i 20/17) do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po tim zakonima.

Članak 55.

Odredba članka 123. stavka 1. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13, 65/17 i 114/18) primjenjuje se u provedbi prostornih planova donesenih na temelju propisa koji su važili prije stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13) samo ako je prostorni plan niže razine protivan prostornom planu više razine u pogledu zahvata u prostoru i pitanja koja se prema Zakonu o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13, 65/17 i 114/18) i ovom Zakonu uređuju prostornim planom više razine.

Članak 56.

- (1) Ministar je dužan naputak iz članka 5. stavka 1. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 153/13, 65/17 i 114/18) uskladiti s ovim Zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Ministar je dužan donijeti pravilnike iz članka 13. i članka 27. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 57.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.